

GESTIÓ DE RESIDUS BIOLÒGICS

Autors:

**Antoni Nicolàs Gràcia
Marian Huguet Sintes
Joan Vinent Sintes
Serveis Veterinaris de l'ADS Boví Menorca**

14 de Març de 2006

Entitats promotores:

INDEX

1- INTRODUCCIO

2- ANTECEDENTS

3- GESTIO DE RESIDUS

4- PRESSUPOST ECONOMIC

5- CONCLUSIONS

6- ANNEXES

6.1- ESQUEMA

6.2- FOTOGRAFIES

6.3- PRESSUPOST ECONOMIC DETALLAT

6.4- DADES DE CONTACTE

1. INTRODUCCIO

L'Illa de Menorca compta en l'actualitat amb una extensa cabana ramadera, essent les espècies ovina i bovina, les més abundants. Es calcula un cens aproximat de 22.000 caps d'ovins i de 24.000 caps de bovins.

Donada la gran importància que té la sanitat animal per les repercussions que té en la sanitat humana, cada cop es tendeix més a obtenir animals amb un estat sanitari òptim. D'aquesta manera, assegurant un bon estat sanitari, s'obté una millora important en les produccions i en les qualitats dels productes.

Tot i que aquesta tendència ja fa varies dècades està en constant augment no és fins l'any 2003, any en que es va fundar la nostra associació (Associació de Defensa Sanitària Boví Menorca encarregada de vetllar per la sanitat del ramat boví a Menorca) quan s'evidencia una greu mancança en el tractament dels residus biològics que es generen de la pràctica preventiva i terapèutica de les malalties dels ramats.

Com a conseqüència d'aquests tractaments, cada any es generen molts residus catalogats com a biològics o biosanitaris: agulles, xeringues, recipients plàstics i de vidre amb restes farmacològiques, fulles de bisturí i un llarg etc.

Tenint en compte també la nova reforma de la PAC (Política Agrícola Comú regulada en el reglament CE núm. 1782/2003 de 29 de setembre) on les ajudes a la producció estan condicionades per una sèrie de normes relatives a les produccions i a l'activitat agrària i on aquestes normatives serviran per a integrar en les organitzacions comuns de mercat requisits bàsics en matèria de medi ambient, seguretat alimentària, salut i benestar animal i bones condicions agràries i medi ambientals.

Es evident que aquesta complexa xarxa legislativa serà de difícil compliment per a la gran majoria d'explotacions menorquines si no es compta amb l'ajut de les administracions competents.

2. ANTECEDENTS

Com ja hem comentat anteriorment els fàrmacs i els utensilis per a la pràctica preventiva i terapèutica dels ramats es venen utilitzant des de fa molt de temps, però a hores d'ara, encara cap ramaderia o organisme ha pogut gestionar l'eliminació d'aquests residus.

Malauradament, les ramaderies pateixen una greu crisi econòmica que no els hi permet una adequada eliminació d'aquests a través d'empreses privades especialitzades i per tant, aquests residus, acaben abocats, enterrats o cremats en qualsevol racó de les finques. En el millor dels casos aquests residus romanen emmagatzemats en recipients no adequats per a tal fi o be llençats en els contenidors de residus urbans.

Aquests residus es consideren potencialment perillosos per ser possibles vectors de transmissió de malalties a més de ser contaminants per al medi natural. És evident que, fàrmacs com els antibiòtics, poden generar resistències bacterianes quan són alliberats al medi natural de forma incontrolada o bé, substàncies com l'oxitocina, podrien provocar avortaments en cas de contacte accidental.

A més, no podem oblidar que Menorca va ser declarada per la UNESCO Reserva de la Biosfera. Per aquest motiu cabria esperar una protecció més exhaustiva que a qualsevol altre àrea no declarada. En aquest sentit, cal destacar que altres Comunitats Autònomes ja disposen d'un servei de gestió d'aquests residus com Catalunya i Aragó, entre moltes altres.

Per totes aquestes raons, l'ADS, UCAME (Unió de Cooperatives Agràries de Menorca) i la Cooperativa de Sant Guillem i Santa Escolàstica com a entitats preocupades per vetllar per l'acompliment de les noves normatives comunitàries dins del sector ramader, proposen un seguit de mesures per a que aquestes deficiències siguin subsanades en benefici del conjunt de la població.

3. GESTIO DELS RESIDUS¹

La cabanya animal de l'Illa de Menorca es molt extensa, essent la ovina i bovina la més representativa, encara que, la caprina i porcina no és gens menyspreable.

Tots aquests animals estan localitzats en nombroses granges, hortals i petites explotacions moltes vegades de difícil localització. Es per aquestes raons que l'ADS i les Cooperatives agràries, com a entitats que treballen directament per als ramaders, poden participar de forma molt activa en la creació d'una xarxa per a la correcta gestió dels residus biològics de la mateixa manera com s'està gestionant els residus fitosanitaris (pesticides, plaguicides, etc.) a través de la xarxa SIGFITO (Sistema Integrado de Gestión de Fitosanitarios).

L'ADS Boví Menorca compta en aquests moments amb 185 explotacions principalment dedicades a la producció lletera o càrnica de bestiar boví, no obstant, moltes d'aquestes explotacions compten amb altres tipus de produccions com la ovina, caprina, porcina o aviar. D'aquesta manera i donada la relació directa i constant d'assessorament cap al ramader destaquem que l'ADS pot participar activament en tasques de conscienciació, així com, distribució de contenidors i gestió administrativa.

Les Cooperatives agràries donada la seva localització en els diferents termes municipals, així com, ser entitats on per diferents circumstàncies hi conflueixen els ramaders, podrien actuar perfectament com a centres distribuïdors de contenidors i d'emmagatzematge d'aquests residus. Al tractar-se de quatre punts claus en l'Illa es facilitaria en molt, la recollida d'aquests per part d'una empresa especialitzada per al seu tractament específic posterior. A més, la integració dels contenidors de residus en quatre punts d'emmagatzematge reduirà els costos econòmics de la gestió.

En últim terme, les administracions i institucions competents, només haurien d'actuar en el finançament d'aquest servei. Un servei que no només beneficia al sector ramader sinó al conjunt de la població.

¹ Veure esquema en annexe I

Com veurem posteriorment, el pressupost total per a l'eliminació d'aquest problema és relativament baix considerant el gran benefici que això comporta.

4. PRESSUPOST ECONOMIC²

Segons l'empresa especialitzada consultada Veterpack s'han de contemplar quatre partides pressupostàries diferents.

En primer lloc, donat que una explotació que empra productes farmacològics es considerada, segons les normatives, una entitat generadora de residus, cal donar-la d'alta i per tant, començar amb les gestions burocràtiques exigides per la normativa. La quota d'alta és de 30,05 € per explotació.

En segon lloc, cal valorar el cens de l'explotació, donat que, el contenidor a emprar depèn del nombre d'animals de la finca. Per a finques menors de 80 caps es recomana un contenidor de 30 litres mentre que per a explotacions majors la seva capacitat ha de ser de com a mínim de 60 litres. Els preus oscil·len entre 35,00 € per a contenidors de 30 L. i 46,00 € per a contenidors de 60 L. Aquests preus inclouen els contenidors, el seu tractament específic i la gestió administrativa.

La tercera partida a tenir en compte és el transport. En aquest cas s'ha pressupostat des de el centre de recollida (Cooperatives) fins el centre de tractament de residus biològics (actualment a França). El preu del metre lineal del camió és de 128,08 € essent la longitud total de 7,20 metres. Per tant, el preu d'anada i tornada del camió seria de 922,18 €. No obstant, la capacitat màxima de càrrega es de 200 contenidors per viatge, essent el preu mig del transport per contenidor de 4,61 €.

Cal tenir en compte a més que el mínim que exigeix la normativa actual es de no superar els 6 mesos d'emmagatzematge dels residus, per tant, tenint en compte el nombre d'explotacions i les exigències de la

² Veure annex 6.3, pressuposts econòmic detallat.

normativa cal valorar quatre viatges anuals i dos contenidors, com a mínim, per explotació.

L'última partida fa referència als materials i contenidors a emprar per a l'adequat emmagatzematge dels Residus a l'espera de ser evacuats. La normativa indica que s'han d'adequar espais protegits i amb certs nivells de bioseguretat.

Considerant les explotacions actualment en actiu a Menorca³ i les dades facilitades per les empreses podem resumir el pressupost en dos grans partides. Per una banda la despesa única que es generarà al constituir aquest sistema de gestió i per altre, la despesa anual de manteniment del servei.

A) Despesa única:

Gestió altes:	30,05 € × 350 finques	=	10.517,50 €
Materials emmagatzematge:			
- Gàbies de bioseguretat (4 Cooperatives)		=	3.232,24 €
- Contenedors de palletització (454,53 × 4)		=	1.818,12 €
- Transport contenidors		=	501,00 €
Total		=	16.068,86 €

B) Despesa anual:

Gestió residus:	(35,00 € × 300 finques < 80 caps) ×2	=	21.000,00 €
Gestió residus:	(46,00 € × 50 finques > 80 caps) ×2	=	4.600,00 €
Transport:	922,18 × 4 viatges (800 contenidors/any)	=	3.688,72 €
Total anual		=	29.288,72 €

Així doncs el pressupost total (A + B) = 45.357,58 €

³ Segons dades facilitades pels tècnics de la Conselleria d'Agricultura i Pesca del CIME en l'actualitat estan censades aproximadament 350 explotacions professionals de les espècies bovina, ovina, caprina, porcina, equina, aviar, etc.

Els preus només contempen la base imponible. El percentatge d'IVA a aplicar es del 16% en tots els casos.

5. CONCLUSIONS

Donada la gran importància d'aquest problema i donat que, tant la nostra associació com les Cooperatives agràries de Menorca posseeixen una molt bona predisposició en la resolució de problemes que afecten al sector ramader de Menorca i tenint en compte que, en aquests moments, s'ha creat una xarxa per a la correcta gestió en la recollida i tractament de residus fitosanitaris, creiem que la realització d'aquesta proposta per part de totes les entitats implicades seria senzilla i capaç de corregir aquesta greu situació.

L'acompliment de les normatives comunitàries, nacionals i autonòmiques en matèria de medi ambient, seguretat alimentària, salut i benestar animal, bones pràctiques agràries i medi ambientals seran de difícil compliment si les administracions competents no s'impliquen.

Com a conseqüència de la situació econòmica de la majoria d'explotacions menorquines es fa inviable contractar de manera específica una empresa especialitzada en aquests serveis. Totes aquelles explotacions que no compleixin les normatives comunitàries podran veure's fora de les ajudes i per tant, la seva situació financera es veurà més agreujada.

Amb la finalitat de poder ajudar en la subsistència de les explotacions i amb la protecció del medi ambient neix aquesta proposta que, com be es pot comprendre, necessita una solució urgent.

6. ANNEXES

6.1 - ESQUEMA

A continuació es mostra de forma gràfica la nostra proposta, representant les entitats implicades, les seves funcions i els diferents nivells d'actuació.

6.2 - FOTOGRAFIES

Foto núm.1

Foto núm. 2

Foto núm. 3

Veure foto núm. 4

Foto núm. 4

Foto núm. 5

Veure fotos núm. 6 i 7.

Foto núm. 6

Foto núm. 7

Foto núm. 8 Veure foto núm.9. Veure foto núm.10. Veure foto núm.11.

Foto núm. 9

Foto núm. 10

Foto núm. 11

6.3- PRESSUPOST DETALLAT

En aquest punt es mostren el pressuposts facilitats per l'empresa consultada Veterpack, pertanyent al grup Indumix Nutrició S.L., Hierros y aceros de Menorca S.L. i Allibert Manutención S.A.

6.4 - DADES DE CONTACTE.

Associació de Defensa Sanitària Boví Menorca. (ADS Boví Menorca)

Polígon Industrial de Llinaritx, 7.
07740 - Es Mercadal. Menorca. Illes Balears.

President: Jorge Pons Marquès. (president@adsmenorca.org)

Persona de contacte: Antoni Nicolàs Gràcia. Cap serveis veterinaris
ADS Boví Menorca. (info@adsmenorca.org)

Telèfon: 971.15.43.57

Mòbil: 610.20.60.19

Web: www.adsmenorca.org

Cooperativa Agrícola Sant Guillem i Santa Escolàstica

C/ Sabaters s/n. Polígon Industrial de Ciutadella.
07760 - Ciutadella

President: Antoni Campins.

Persona de contacte: Antònia Bosch. Gerent.
(antoniacoopsanguillermo@telefonica.net)

Telèfon: 971.38.03.80

UCAME (Unió de Cooperatives Agràries de Menorca)

Polígon Industrial de Llinaritz, 7.
07740 - Es Mercadal. Menorca. Illes Balears.

President: Jorge Pons Marquès

Persona de contacte: Glòria Riudavets. Representant.
(ucame@essa.net)

Telèfon: 971.37.55.04